

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Nimeämispyyntö VM165:00/2014

Henkilöstö- ja hallintopolitiikkaosasto

22.12.2014

Jakelussa mainitut

Nimeämispyyntö työryhmään

Valtiovarainministeriö on asettamassa työryhmää selvittämään kaksoiskansalaisuuden merkitystä valtion virkaan ja virkasuhteeseen nimitettäessä ja tähän mahdollisesti liittyviä valtion virkamieslain muutostarpeita. Työryhmän asettamispäätösluonnos on tämän kirjeen liitteenä.

Ministeriöitä pyydetään esittämään kahta henkilöä työryhmän jäseneksi, yhtä naista ja yhtä miestä. Asettamisvaiheessa päätetään heidän asettamisestaan varsinaiseksi ja varajäseneksi. Pyydämme teitä esittämään edustajianne asetettavaan työryhmään **viimeistään 14.1.2015** osoitteeseen: satu.riiski@vm.fi.

Osastopäällikkö,
valtion työmarkkinajohtaja

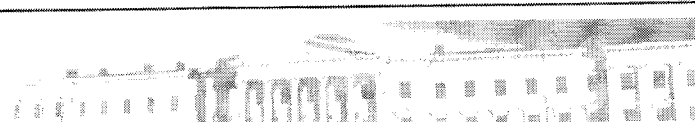
Juha Sarkio

Työmarkkinalakimies

Miska Lautiainen

Liitteet	Asettamiskirje (luonnos), muistio 11.12.2014
Jakelu	Liikenne- ja viestintäministeriö Oikeusministeriö Puolustusministeriö Sisäministeriö Ulkoasiainministeriö Valtioneuvoston kanslia
Tiedoksi	Ministeriöiden kansliapäälliköt

xx.xx.2015

Kaksoiskansalaisuus valtion virkaan ja virkasuhteeseen nimitettäessä**Asettaminen**

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut työryhmän selvittämään kaksoiskansalaisuuden merkitystä valtion virkaan ja virkasuhteeseen nimitettäessä.

Toimikausi

Hanke käynnistyy xx.1.2015 ja sen määräaika on xx.xx.2015.

Tausta

Perustuslaissa tai valtion virkamieslaissa (750/1994) ei ole otettu huomioon tai rajoitettu kaksoiskansalaisuuden omaavan henkilön nimittämistä valtion virkaan tai virkasuhteeseen.

Suomen kansalaisuudesta säädetään perustuslaissa ja kansalaisuuslaissa (359/2003). Perustuslain 60 §:n mukaan ministerien on oltava Suomen kansalaisia ja 54 §:n mukaan presidentin on oltava syntyperäinen Suomen kansalainen. Perustuslain 125 §:n mukaan lailla voidaan säätää, että määrättyihin julkisiin virkoihin tai tehtäviin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen. Lain perustelujen mukaan sanonnalla "määrätty" julkinen virka tai tehtävä tarkoitetaan periaatetta, jonka mukaan kansalaisuusvaatimuksia tulisi asettaa vain rajoitetusti ja perustellusta syystä. Perustuslain 125 §:ssä säädetyn valtuutuksen mukaisesti asiasta säädetään valtion virkamieslain 7 §:ssä. Pykälässä erikseen mainittuihin valtionhallinnon virkoihin voidaan nimittää ainoastaan Suomen kansalaisia. Näitä virkoja ovat muun muassa valtionhallinnon ylimmät virat, ulkoasiainhallinnon, puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen virat, poliisimiehen virat sekä tuomarin virat. Myös muu kuin Suomen kansalainen voidaan pääsääntöisesti muuten nimittää valtion virkaan.

Kansalaisuuslaissa säädetään Suomen kansalaisuuden saamisen edellytyksistä. Nykyisin ei edellytetä, että henkilö luopuisi toisen maan kansalaisuudesta saadessaan Suomen kansalaisuuden, tai että hän saadessaan toisen maan kansalaisuuden luopuisi Suomen kansalaisuudesta.

Kaksoiskansalaisuuteen liittyy mahdollisesti kysymyksiä virkamiehen asemasta suhteessa työnantajaan eli lojaliteetista, jos virkatehtävät ovat sellaisia, joissa valtiollisiin

etuihin liittyvissä asioissa kotivaltioiden edut ovat vastakkain.

Tavoitteet

Valtiovarainministeriö käynnistää virkamieslainsäädännön valmisteluvastuun perusteella asiassa selvitystyön ja valmistelee mahdolliset tarvittavat muutokset valtion virkamieslakiin. Tavoitteena on varmistaa Suomen valtion etu ja turvallisuus valtion virkoihin ja virkasuhteisiin nimitettäessä.

Tehtävä

Valtiovarainministeriö asettaa työryhmän, jonka tehtävänä on selvittää:

- 1) missä valtion tehtävissä ja millä perustein rajoitukset olisivat tarpeen,
- 2) onko kaksoiskansalaisuuden omaavan henkilön nimittämistä virkaan ja virkasuhteeseen koskevat rajoitukset toteutettavissa valtion virkamieslain muutoksilla,
- 3) mitä muita lakeja olisi muutettava, ja
- 4) asettavatko muut Suomea sitovat muut säädökset tai sopimukset näille tarvittaville muutoksille rajoituksia.

Organisointi

Puheenjohtaja

Kirsi Äijälä, hallitusneuvos, valtiovarainministeriö

Jäsenet:

xxxx xxxxxx, nimike, liikenne- ja viestintäministeriö

xxxx xxxxxx, nimike, oikeusministeriö

xxxx xxxxxx, nimike, puolustusministeriö

xxxx xxxxxx, nimike, sisäministeriö

xxxx xxxxxx, nimike, ulkoasiainministeriö

xxxx xxxxxx, nimike, valtioneuvoston kanslia

Valmistelussa voidaan kuulla muita asiantuntijoita.

Liikenne- ja kuntaministeri

Paula Risikko

Osastopäällikkö,
valtion työmarkkinajohtaja

Juha Sarkio

JAKELU

TIEDOKSI

11.12.2014

Kaksoiskansalaisuus valtion virkaan tai virkasuhteeseen nimitettäessä

Lainsäädännöllinen tausta

Perustuslain 60 §:n mukaan ministerien on oltava Suomen kansalaisia ja 54 §:n mukaan presidentin syntyperäinen Suomen kansalainen. Perustuslain 125 §:n mukaan lailla voidaan säätää, että määrättyihin julkisiin virkoihin tai tehtäviin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen. Lain perustelujen mukaan sanonnalla "määrätty" julkinen virka tai tehtävä tarkoitetaan periaatetta, jonka mukaan kansalaisuusvaatimuksia tulisi asettaa vain rajoitetusti ja perustelusta syystä.

Perustuslain 125 §:n valtuutuksen mukaisesti asiasta on säädetty valtion virkamieslain (750/1994) 7 §:ssä. Pykälässä erikseen mainittuihin valtionhallinnon virkoihin voidaan nimittää ainoastaan Suomen kansalaisia.

Kansalaisuusedellytys on asetettu mm. valtionhallinnon ylimmissä viroissa, ulkoasiainhallinnon, puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen viroissa, poliisien sekä tuomarien viroissa.

On huomattava, että muun kuin Suomen kansalaisen nimittämistä valtion virkaan ei ole yleisesti rajoitettu.

Kansalaisuuslaissa (359/2003) säädetään Suomen kansalaisuudesta ja kansalaisuuden saamisen edellytyksistä. Kaksoiskansalaisuuden mahdollisuus perustuu kansalaisuuslakiin.

Kaksoiskansalaisuuden vaikutus

Erikseen säädetyllä kansalaisuusvaatimuksella on tarkoitus suojata Suomen valtiollisia etuja ja turvallisuusintressejä mahdollisissa ristiriitatilanteissa.

Lainsäädännön uudistuksista johtuen aiempi tilanne kansalaisuusedellytyksen osalta on muuttunut, koska nykyisin ei enää edellytetä, että henkilö luopuisi toisen maan kansalaisuudesta saadessaan Suomen kansalaisuuden, tai että hän saadessaan toisen maan kansalaisuuden luopuisi Suomen kansalaisuudesta. Tämän myötä on syntynyt tilanne, jossa myös kaksoiskansalainen täyttää erikseen säädetyin kansalaisuusedellytyksen ja on siten kelpoinen kaikkiin po. tehtäviin.

On perusteltua tarkastella valtion intressejä ja kansalaisuutta myös siitä näkökohdasta, että kaksoiskansalaisuus saattaa synnyttää viranhoidossa tilanteita, joissa työtehtävät liittyvät maiden välisiin suhteisiin tavalla, jossa ristiriitoja voi syntyä lojaalisuudesta kotimaataan kohtaan.

Selvitystyö ja virkamieslain muutosten valmistelu

Kaksoiskansalaisuuden vaikutusta perustuslaissa ja valtion virkamieslaissa ei ole erikseen huomioitu tai rajoitettu nimitettäessä valtion virkaan tai virkasuhteeseen. Valtiovarainministeriön henkilöstö- ja hallintopolitiikkaosasto tekee asian edellyttämät taustaselvitykset ja valmistele mahdollisesti tarvittavat muutokset valtion virkamieslain osalta. Selvitystyössä ja valmistelussa on huomioitava liittymäpinnat perustuslakiin ja muuhun lainsäädäntöön sekä Euroopan unionin säännöksiin. Edellä mainituista mahdollisesti seuraa rajoituksia säätää esteitä tai erityisvaatimuksia kaksoiskansalaisuuden haltijoille nimitettäessä valtion virkaan tai virkasuhteeseen tai yleensä kaksoiskansalaisia koskevaan lainsäädäntöön. Lähtökohtaisesti on mahdollista, että kaksoiskansalaisuuden asettaminen valtion virkaan tai virkasuhteeseen nimitämisen esteeksi voi edellyttää myös muita kuin virkamieslain muutoksia ja tämä on huomioitava valmistelussa ja aikataulua asetettaessa.

Selvitystyö ja valmistelu voidaan aloittaa alkuvuodesta 2015. Valmistelu tapahtuisi asian kannalta keskeisten ministeriöiden välisessä pienryhmässä ja tavoitteena on saada tarvittavat taustatyöt ja vaihtoehdot valmiiksi kolmessa kuukaudessa. Aikataulu asiaa koskevan mahdollisen hallituksen esityksen antamiseen täsmentyy selvitystyön myötä.